

İLERLEYEN DEFORMASYON

Yrd.Doç.Dr.Yaşar EREN

İLERLEYEN (PROGRESSİF) DEFORMASYON

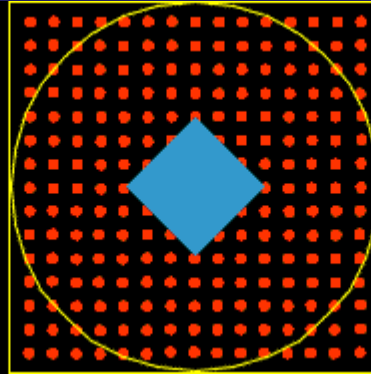

1.11.2. Basınç gölgesi

- Birçok kayaç deformasyona dirençli cisimler içerir.
- Kayaçlar içindeki bu dirençli cisimler, tek bir kristal veya kristal toplulukları (cevher mineralleri, pirit, manyetit vb.), kireçtaşı ve marnlarda bazı fosil tane veya parçaları, kumtaşlarında bazı kum taneleri ve metamorfik kayaçlardaki bazı porfiroblastlardır.
- Bu cisimler çevrelerindeki matriks ile aynı oranda deforme olmadıkları için kayaç içinde deformasyon farklılığı gelişir.

- Deformasyon esnasında, rijit nesnenin iki yanında simetrik olarak düşük deformasyon bölgeleri gelişir. Bu düşük deformasyon bölgelerine **basınç gölgesi (pressure shadow)** adı verilir.

$Z = 0\%$

progressifbasgolgeMOVIE_8.MOV

Bahçecik-Konya

Bahçecik-Konya

Meydanköy-Konya

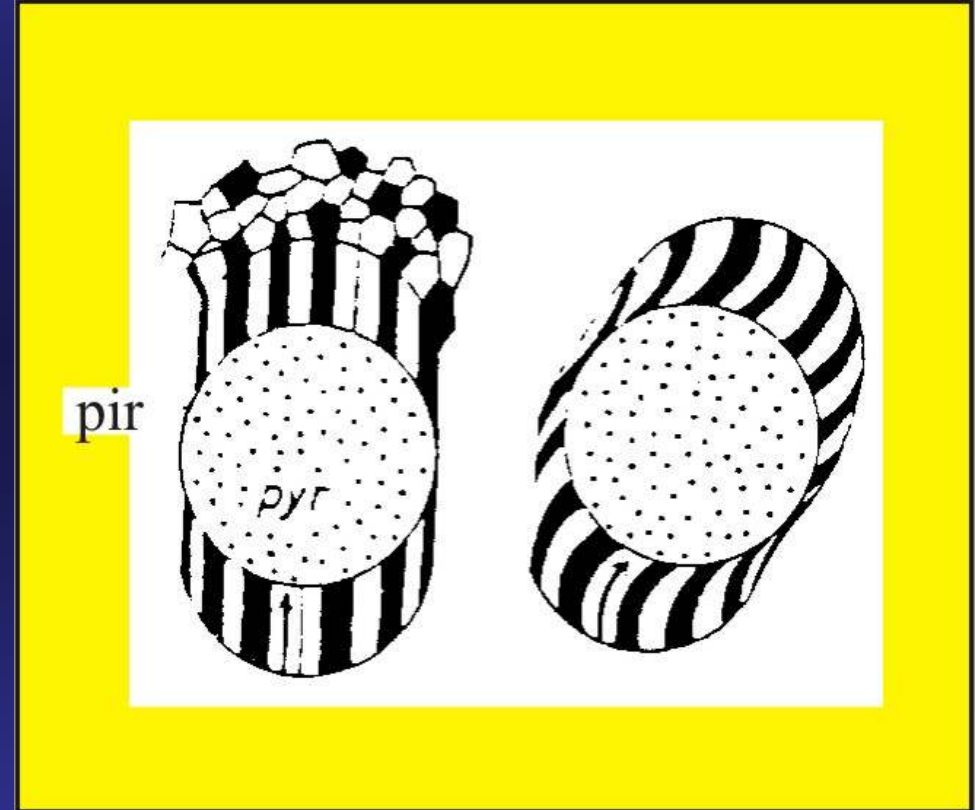
Tire-İzmir

- Basınç gölgesinde matriks taneden ayrılmamış ve deforme olmamış tarzda görülebilir.
- Ancak genellikle bu kesimlerde matriks taneden ayrılır ve bu kesimde damarlar oluşur.
- Damarlar yine lifsi kristallerle dolguludur
- liflerin geometrik şeklinden ilerleyen deformasyon tarihçesi ortaya konabilir.

- Üç çeşit basınç gölgesi vardır.
- **1-Pirit tipi basınç gölgesi**
- **2-Krinoid tipi basınç gölgeleri**
- **3-Bileşik tip basınç gölgesi**
-

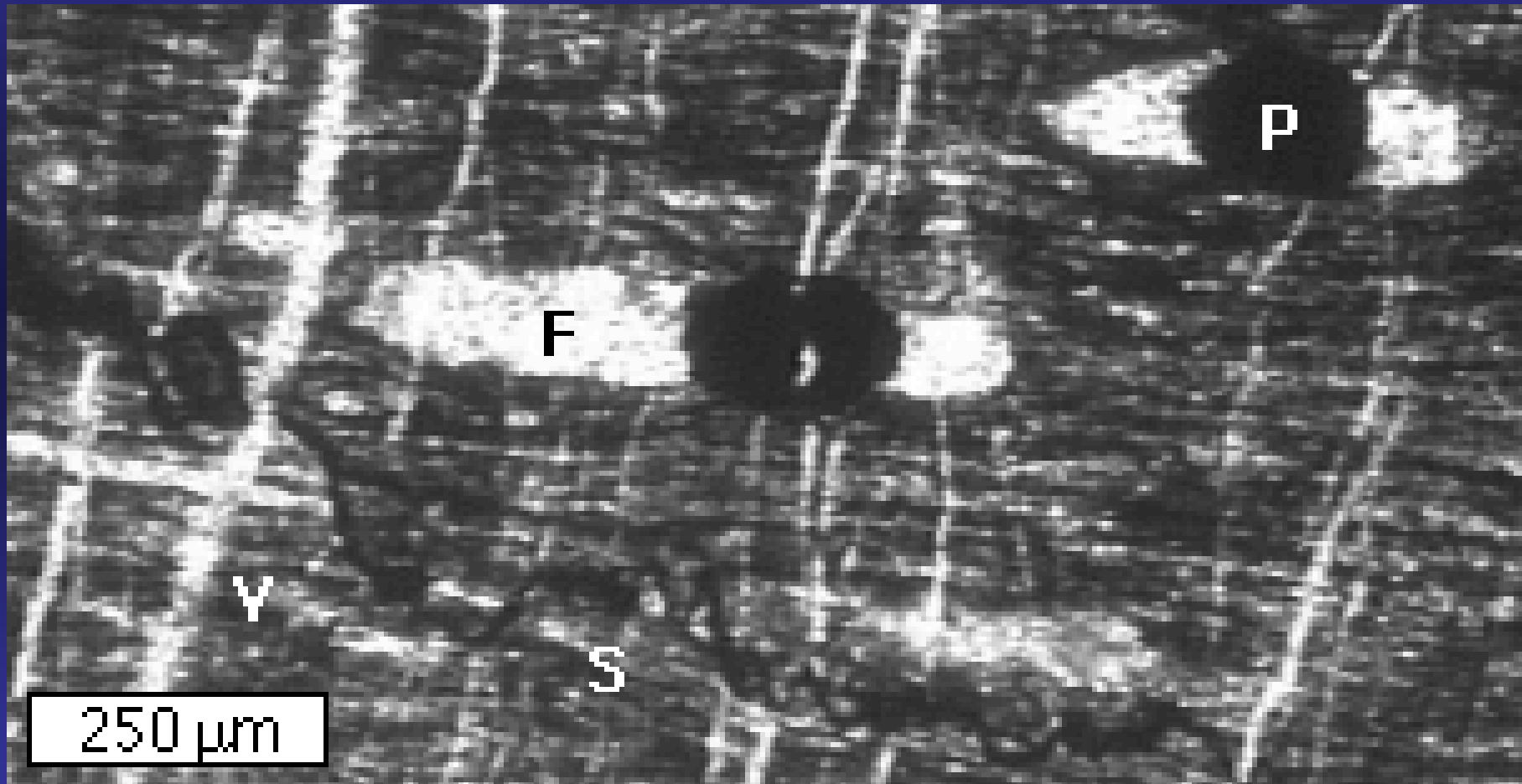
1-Pirit tipi basınç gölgesi

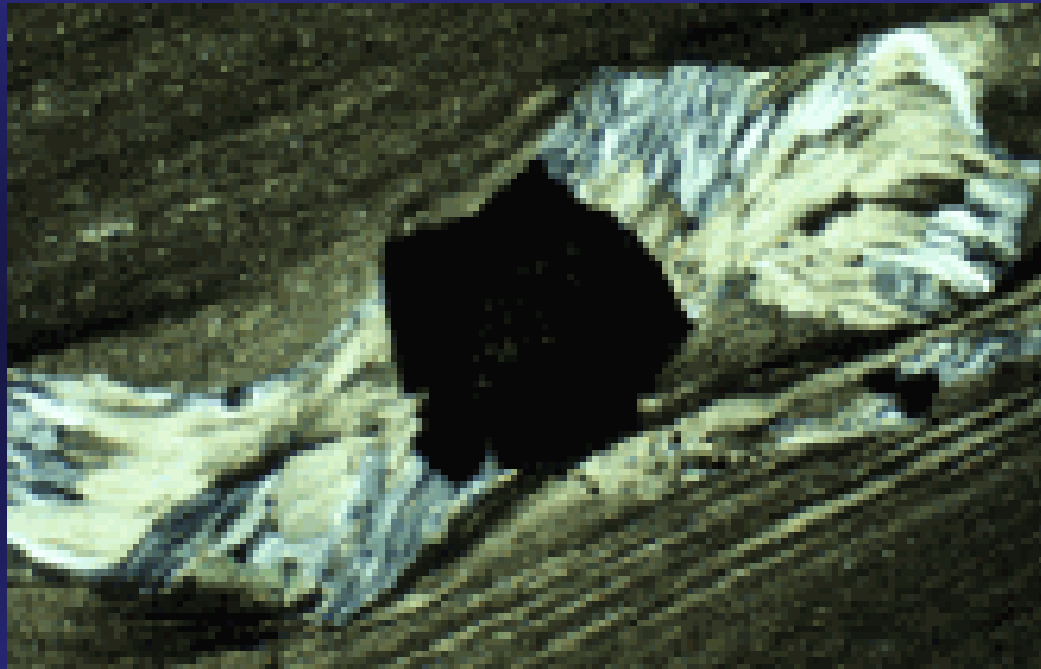
- Çoğunlukla pirit çevresinde görüldüğü için bu ad verilir.
- Bu tipte matriks ile kompetent nesne arasında bileşim farklılığı oldukça büyüktür.
- Lifler matriks ile aynı bileşimdedir veya aralarında yakın bir kimyasal ilgi vardır.
- lifler duvardan kompetent nesneye doğru büyüme gösterir.
- Lifler doğrusal veya bükümlü olabilir.

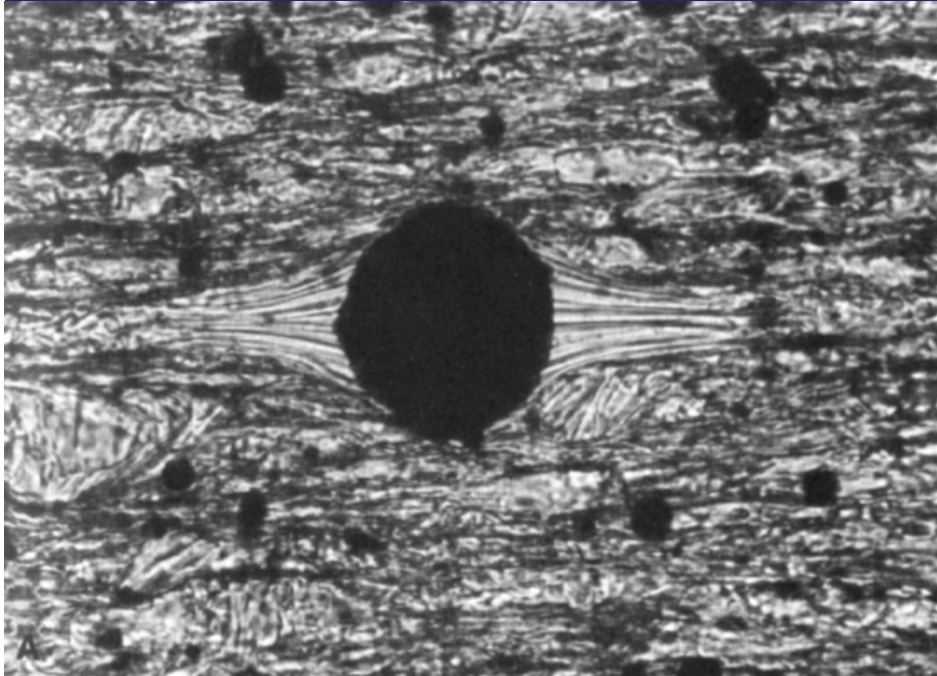

basgolgepirMOVIE_2.MOV

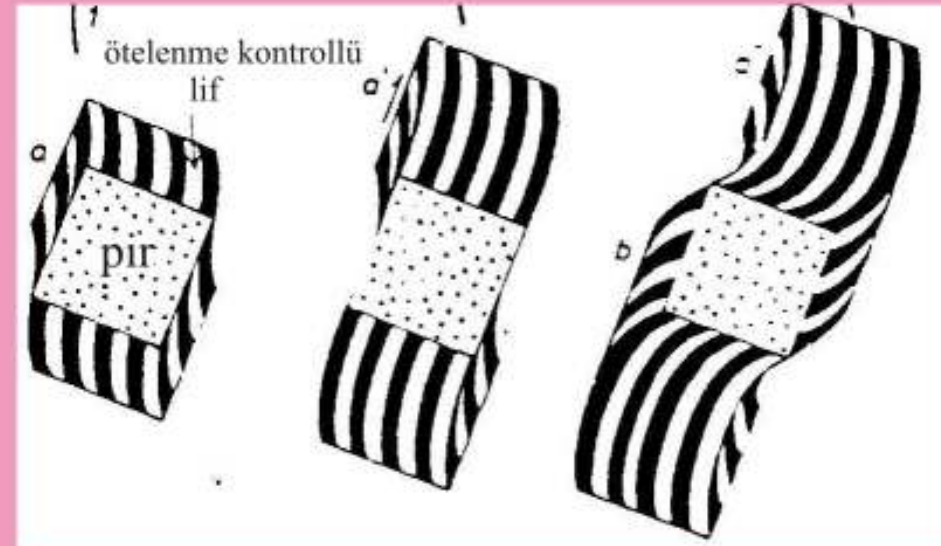

- Ayrıca, lifler ötelenme ve yüzey kontrollü olmak üzere iki tipe ayrılır

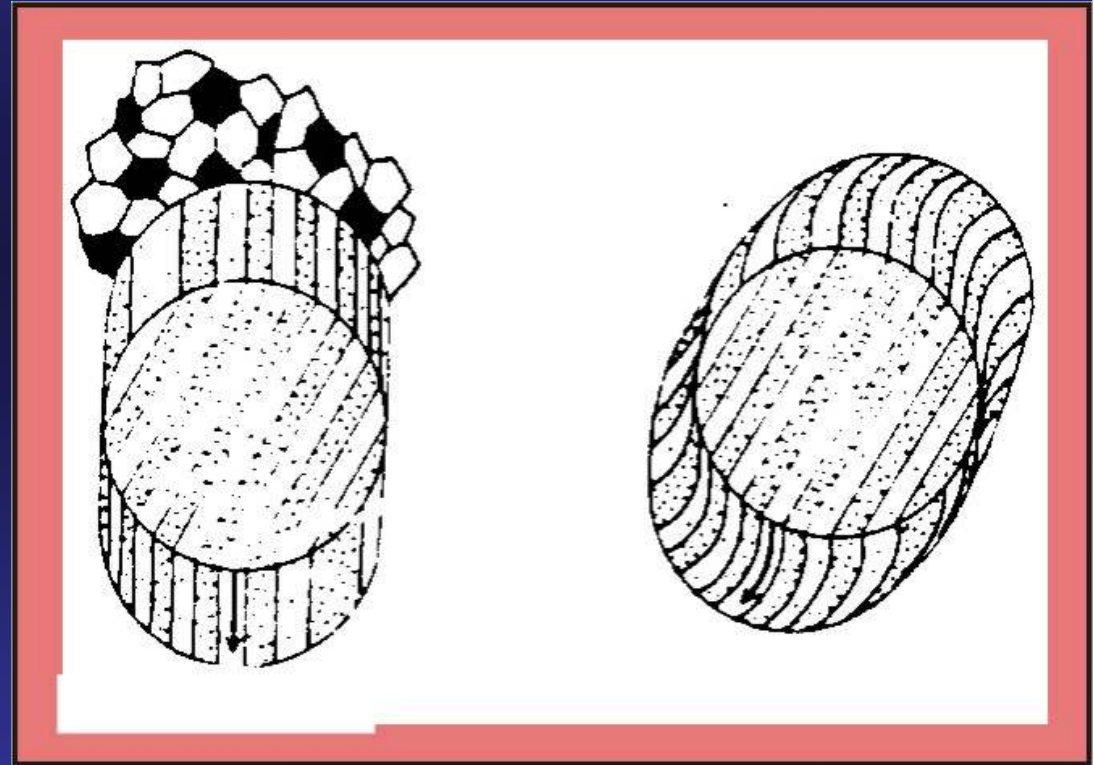

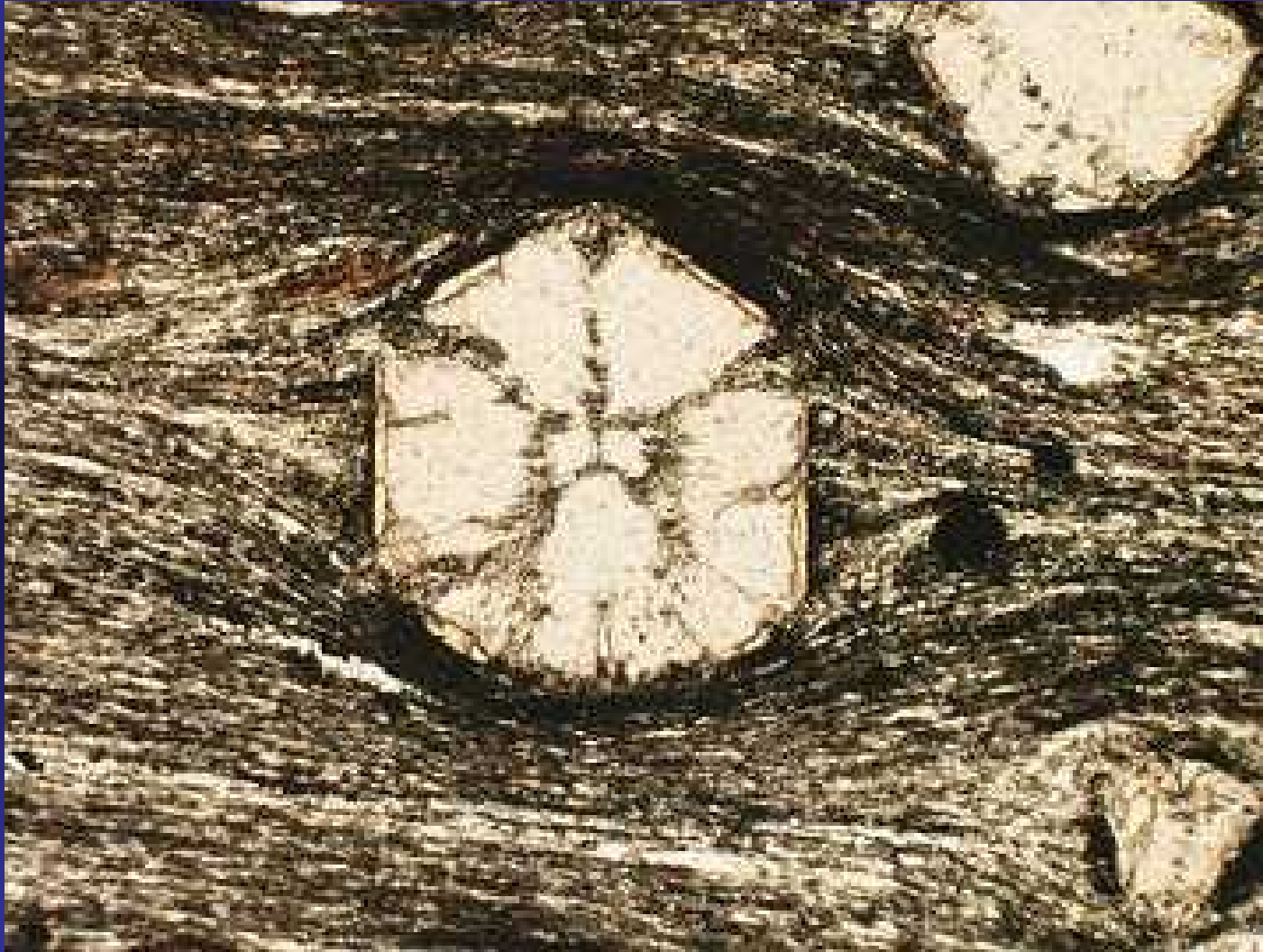

yüz kontrolbasgolgedonMOVIE_6.MOV

2-Krinoid tipi basınç gölgeleri

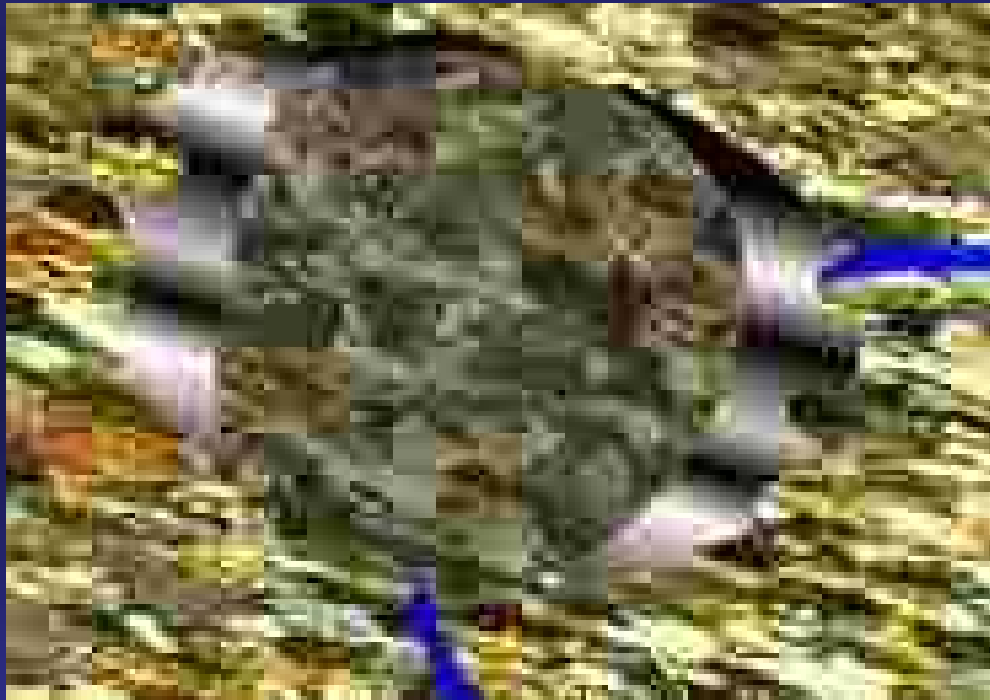
- Kompetent nesne matriksten genellikle farklı bileşimli ve farklı tane boyutuna sahiptir.
- Bu tip karakteristik olarak marn içinde bulunan krinoid diskleri çevresinde gelişir.
- Liflerin bileşimi kompetent nesne ile aynıdır.
- Burada lifler kompetent nesne yüzeyinden ötelenen matrikse doğru büyüme gösterir.

piritbasgolgeMOVIE_3.MOV

3-Bileşik tip basınç gölgesi

Bu tip basınç gölgeleri hem pirit hemde krinoid tipi basınç gölgelerinin özelliklerini gösterir

Bileşik tip ekstensiyonel lifsi damarlarla ilişkilidir

